

Шморгун І. Ю.
*аспірант кафедри міжнародної економіки
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка
м. Київ, Україна*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-323-4-13>

МАТРИЦЯ БОСТОНСЬКОЇ КОНСАЛТИНГОВОЇ ГРУПИ ДЛЯ ІНСТРУМЕНТІВ СТАЛОГО МІЖНАРОДНОГО ПОРТФЕЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ

Матриця Бостонської консалтингової групи (БКГ) протягом багатьох років вважається однією з найбільш поширених та застосованих методів портфельного аналізу. Відповідно до моделі, визначальними чинниками успіху компанії, сегменту або продукту на ринку є 2 чинники: відносна частка ринку й темп його зростання. В результаті матриця визначає 4 основні позиції для компанії, сегменту або продукту, що мають назву «знаки питання», «зірки», «дійні корови», «собаки».

Зазвичай матрицю БКГ використовують при аналізі ринку споживчих товарів, але треба враховувати той факт, що дана матриця є універсальною й може бути застосованою для інших ринків, зокрема для ринку сталого міжнародного портфельного інвестування, а саме для інструментів даного ринку.

Стале міжнародне портфельне інвестування є однією з ключових та сучасних концепцій на ринку міжнародного інвестування, хоча свій початок бере з 70-х років ХХ століття. Протягом останніх років вартість активів під управлінням сталих міжнародних інвестиційних фондів невідомо зростає, так само зростає й кількість і вартість одних з ключових фінансових інструментів сталого міжнародного портфельного інвестування – зелених, соціальних, сталих та пов'язаних зі сталим розвитком облігацій, зокрема, в Європі (рис. 1).

За даними інформаційного джерела Natixis, обсяг емісії європейських зелених, соціальних, сталих та пов'язаних зі сталим розвитком облігацій разом узятих сягнув 255 млрд євро на кінець вересня 2022-го року. А за даними іншого інформаційного джерела –

Reuters – продажі зелених, соціальних та сталих облігацій в Європі можуть скласти 1,6 трлн євро до 2026 року.

Рис. 1. Поняття зелених, соціальних, сталих та пов'язаних зі сталим розвитком облігацій
Джерело: складено автором за даними [2]

Таблиця 1
Темп зростання та відносна частка європейського ринку зелених, соціальних, сталих та пов'язаних зі сталим розвитком облігацій

Тип облігацій	Темп зростання (2022 до 2021)	Частка ринку (2022)	Відносна частка ринку (2022)
Зелені облігації	20,2%	64%	376%
Соціальні облігації	-57,6%	17%	26%
Сталі облігації	-28,7%	11%	17%
Пов'язані зі сталим розвитком облігації	-20,1%	8%	13%

Джерело: складено автором за даними [3]

Відповідно до існуючих даних щодо типу облігацій, їх темпів зростання, ринкової частки та відносної ринкової частки, можна побудувати матрицю БКГ (рис. 2).

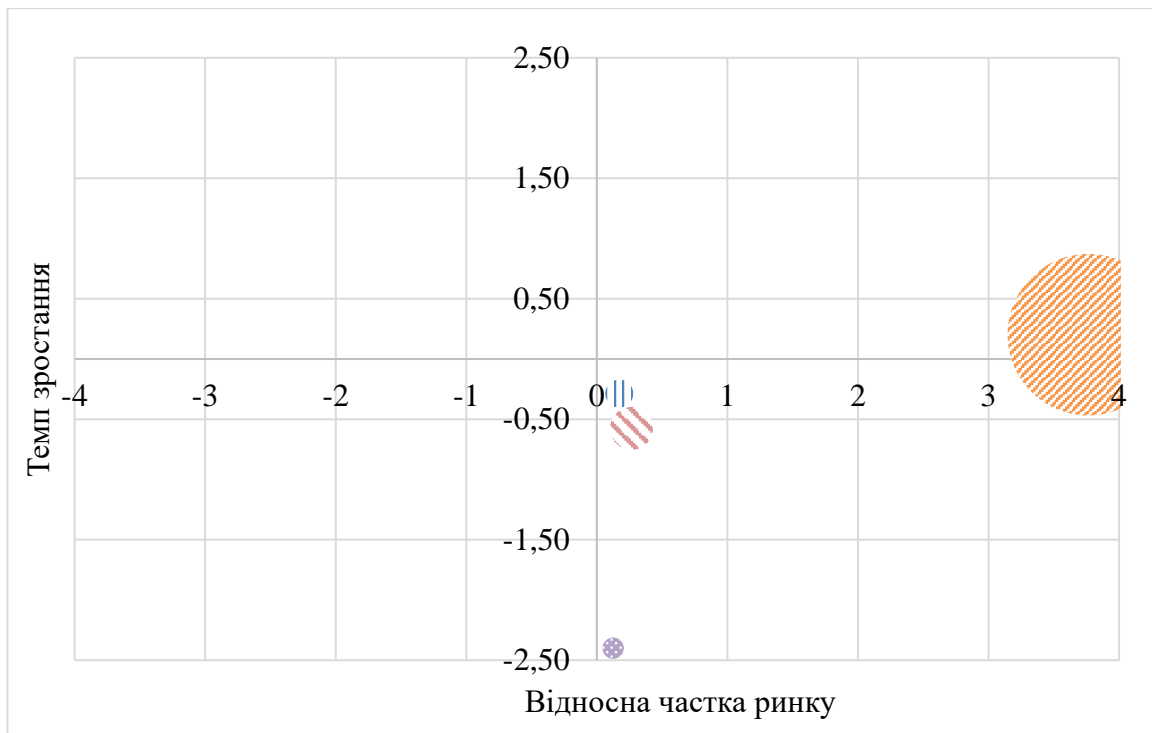

Рис. 2. Матриця БКГ для європейських зелених, соціальних, сталих та пов'язаних зі сталим розвитком облігацій

Джерело: складено автором за даними [3]

Згідно з даними щодо відносної частки ринку та темпів зростання зелених, соціальних, екологічних та пов'язаних зі сталим розвитком облігацій, очевидно, що зелені облігації можна віднести до «зірок» з високою відносною часткою ринку та позитивними темпами зростання, а всі інші види облігацій – до «собак» через їхню невисоку відносну частку ринку та від'ємні темпи зростання.

Варто зазначити, що продукти в квадранті «зірок» є лідерами ринку і потребують значних інвестицій для утримання своїх ринкових позицій, прискорення зростання та збереження конкурентних переваг. «Зірки» потребують значну кількість грошових коштів, але також генерують великі грошові потоки. У міру того, як ринок розвивається, а продукти залишаються успішними, «зірки» мігрують і стають «дійними королями».

Продукти в квадранті «собаки» знаходяться на ринку, який повільно зростає і на якому продукти мають низьку ринкову частку. Продукти в квадранті «собак», як правило, здатні підтримувати себе і забезпечувати грошові потоки, але вони ніколи не потраплять до квадранта «зірок». Фірми, як правило, поступово відмовляються від

продуктів у квадранті «собак», якщо тільки вони не доповнюють існуючі продукти або не використовуються з конкурентною метою.

Отже, матриця Бостонської консалтингової групи вже далеко не перший рік є універсальним методом портфельного аналізу, який може бути застосований не лише до класичних споживчих товарів, а й також для ринку сталого міжнародного портфельного інвестування, зокрема до його інструментів.

За результатами наявних даних щодо темпів зростання, частки та відносної частки ринку було побудовано матрицю БКГ для європейських зелених, соціальних, сталих та пов'язаних зі сталим розвитком облігацій, відповідно до якої зелені облігації розташувались у квадранті «зірки», з високою відносною часткою ринку та позитивними темпами зростання, в той час як всі інші типи облігацій у квадранті «собаки» через їхню невисоку відносну частку ринку та від'ємні темпи зростання.

Література:

1. Шамрик А. Матриця Бостонської консалтингової групи: переваги та недоліки. IV Всеукраїнська студентська науково-технічна конференція «Природничі та гуманітарні науки. Актуальні питання». С. 195.

2. OECD (2022) Green, social, sustainability and sustainability-linked bonds in developing countries: How can donors support public sector issuances? Paris : OECD Publishing.

3. Euro GSSS Bond Market: evolutions, trends and novelties. URL: <https://gsh.cib.natixis.com/our-center-of-expertise/articles/euro-gsss-bond-market-evolutions-trends-and-novelties>

4. European green, social, sustainable bond sales could reach 1.6 trillion euros in 2026, study says. URL: <https://www.reuters.com/business/finance/european-green-social-sustainable-bond-sales-could-reach-16-trln-euros-2026-2022-05-03/>